

Trình bày ý kiến về một vấn đề

1 Định hướng

a) Có nhiều vấn đề của cuộc sống được nêu lên trong tác phẩm văn học. Trước vấn đề ấy, các em có thể phát biểu ý kiến, nêu lên những suy nghĩ, nhận xét; đưa ra lí lẽ và bằng chứng cụ thể để làm sáng tỏ cho ý kiến của mình.

Sau đây là một số ví dụ yêu cầu trình bày ý kiến về một vấn đề:

– Từ việc Đế Mèn gây ra cái chết cho Đế Choắt trong văn bản *Bài học đường đời đầu tiên*, em có ý kiến gì về tác hại của thói “hung hăng bậy bạ” trong cuộc sống?

– Sau khi đọc truyện *Ông lão đánh cá và con cá vàng* của Pu-skin, một bạn cho rằng: Trong cuộc sống, tham lam là không tốt. Ý kiến của em như thế nào?

- Ngoại hình không quan trọng (ý kiến).
- Nêu các lí lẽ để làm rõ vì sao ngoại hình không quan trọng (lí lẽ).
- Nêu các bằng chứng cụ thể để thấy ngoại hình không quan trọng (bằng chứng).

Lưu ý: Nếu ý kiến của em là ngoại hình quan trọng thì cũng phải nêu lí lẽ (Vì sao ngoại hình quan trọng?), bằng chứng (Dựa vào đâu để khẳng định điều đó?). Cũng có thể nêu ý kiến ngoại hình vừa quan trọng, vừa không quan trọng. Khi đó, các em cần chỉ ra ngoại hình quan trọng và không quan trọng như thế nào; vì sao.

+ Kết bài: Khẳng định lại ý kiến của mình (Điều gì quyết định giá trị của một con người? Nêu bài học về cách nhìn và cách ứng xử với người khác có ngoại hình không bình thường).

c) Nói và nghe

– Nói ngắn gọn về bài thơ *Gấu con chân vòng kiềng*.

– Dựa vào dàn ý để trình bày ý kiến của mình.

– Lưu ý: Trình bày bằng lời, tránh viết thành văn để đọc; sử dụng điệu bộ, cử chỉ và các phương tiện hỗ trợ phù hợp.

d) Kiểm tra và chỉnh sửa

Rút kinh nghiệm về nội dung và cách thức trình bày ý kiến về một vấn đề.

– Người nói: Xem xét về nội dung và cách thức trình bày (Đã nói hết các ý có trong dàn bài đã làm chưa? Còn thiếu nội dung nào? Có mắc các lỗi về cách trình bày không?...).

– Người nghe: Kiểm tra lại các thông tin thu được từ người nói; tự xác định các lỗi cần khắc phục khi nghe.

– Từ bài thơ *Luộm* của Tố Hữu, em hãy trình bày ý kiến của mình về lòng dũng cảm của thiếu niên Việt Nam.

– Sau khi học bài thơ *Gấu con chân vòng kiềng* của U-xa-chốp, em thấy vấn đề ngoại hình của con người có quan trọng hay không?

b) Để trình bày ý kiến về một vấn đề, các em cần:

- Xác định vấn đề của cuộc sống đặt ra trong một tác phẩm văn học.
- Tìm ý và lập dàn ý cho bài nói.
- Thực hành trình bày ý kiến.
- Lưu ý những lỗi khi trình bày.

2 Thực hành

Bài tập: Sau khi học bài thơ “*Gấu con chân vòng kiềng*” của U-xa-chốp, em thấy vấn đề ngoại hình của con người có quan trọng hay không? Hãy trình bày ý kiến của mình.

a) Chuẩn bị

- Xem lại nội dung bài thơ *Gấu con chân vòng kiềng* đã học.
- Xác định vấn đề trọng tâm cần có ý kiến: Ngoại hình có quan trọng hay không?
- Dự kiến các phương tiện hỗ trợ (tranh, ảnh, video,...) cho việc trình bày (nếu có).

b) Tìm ý và lập dàn ý

- Tìm ý bằng cách đặt và trả lời một số câu hỏi như:
  - + Bài thơ *Gấu con chân vòng kiềng* có ý phê phán, chê bai gấu con có đôi chân vòng kiềng không?
  - + Ngoại hình là gì?
  - + Ngoại hình có quan trọng không? Vì sao?
  - + Có những bằng chứng gì về việc ngoại hình không quan trọng hoặc quan trọng?
  - + Có nên đánh giá một người bằng ngoại hình không? Điều gì tạo nên và quyết định giá trị một con người?
  - + Cần có thái độ như thế nào về ngoại hình của người khác?
- Lập dàn ý bằng cách dựa vào các ý đã tìm được ở trên, lựa chọn và sắp xếp lại theo ba phần của bài nói.
- + Mở bài: Nêu vấn đề cần trình bày ý kiến (Ngoại hình có quan trọng hay không?).
- + Thân bài: Lần lượt trình bày ý kiến theo một trình tự nhất định để làm sáng tỏ vấn đề đã nêu ở mở bài. Tùy vào ý kiến của em về vấn đề ngoại hình có quan trọng hay không để trình bày các lí lẽ và bằng chứng. Ví dụ: